

- другий – це заміщення імпорту товарів з інших країн: з Китаю, з Індії, з усього світу, який налічує сотні мільярдів євро на українські товари, адже Україна розташована набагато ближче до Євросоюзу, ніж Китай і Індія;
- третій - це вимога відкриття держзакупівель (в ЄС) для місцевої локалізації через активізацію торгової дипломатії. [6].

Отже, процес активізації поглиблення євроінтеграції протягом 2021 р. відбувався на політичному та економічному рівнях. Враховуючи необхідність перегляду ключових компонентів співпраці України та ЄС визначальними стали результати 23-го Саміту Україна – ЄС та 6-ий саміт "Східного партнерства". Проте, найбільш актуальною на сьогодні, через активізацію агресії Російської Федерації та Сході України, є підтримка України у випадку подальшої ескалації з боку Росії.

Література

1. Кулеба Д. Асоційоване тріо створює нові європейські можливості для України, Грузії та Молдови URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/dmitro-kuleba-asocijovane-trio-stvoryuye-novi-yevropejski-mozhливosti-dlya-ukrayini-gruziyi-ta-moldovi>.
2. Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року "Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України" URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4482021-40017>.
3. У межах 23-го Саміту Україна – ЄС підписано низку документів, зокрема Угоду про Спільний авіаційний простір URL: <https://www.president.gov.ua/news/u-mezhah-23-go-samitu-ukrayina-yes-pidpisano-nizku-dokumenti-71033>.
4. Підсумки саміту "Східного партнерства": підтримка лідерів ЄС та заява "Асоційованого тріо" URL: <https://suspilne.media/189880-pidsumki-samitu-shidnogo-partnerstva-pidtrimka-lideriv-es-ta-zaava-asocijovanogo-trio/>.
5. Віцепрезидент Єврокомісії: Ми розпочинаємо перегляд умов торгівлі з Україною URL: <https://www.euointegration.com.ua/articles/2021/02/10/7119638/>.
6. Депутат назвав три напрямки перегляду економічної угоди Україна-ЄС URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3296805-deputat-nazvav-tri-napramki-peregladu-ekonomichnoi-ugodi-ukrainaes.html>.

УДК 323.21-053.6(477.52/6)

Грідіна І.М.

д.і.н., професор, професор кафедри політології та міжнародних відносин

Кондратенко А.С.

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

УЧАСТЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ НА СХОДІ УКРАЇНИ: КЕЙС МАРІУПОЛЯ

Угода про асоціацію з ЄС, відповідно до якої Україна погодилась тісно співпрацювати у галузі молодіжної політики, визначення «Національної молодіжної стратегії до 2030 р., прийняття закону «Про основні засади молодіжної політики», затвердження регіональної цільової програми «Молодь Донеччини» на 2021-2025 роки, процеси децентралізації вивели на порядок денний пріоритетні для держави питання

підтримки та розвитку молоді, що вимагає створення та оптимізації механізмів та інструментів реалізації цих програмних документів, перш за все на регіональному рівні.

З початком російсько-української війни та тимчасової окупації окремих територій Донецької та Луганської областей заклади вищої освіти Маріуполя, до яких додалися перенесені виші з Донецька, місцева влада, громадські активісти активно працюють для створення сприятливих умов для навчання молоді з ОРДЛО та прифронтових територій, перетворюючи місто на справжній молодіжний регіональний центр. Міжнародні організації активно співпрацюють з владою всіх рівнів, організаціями громадянського суспільства, бізнесом в питаннях реалізації місцевої молодіжної політики.

Сьогодні у Маріуполі діє багато осередків різних напрямків для розвитку потенціалу молоді. Молодіжна рада м. Маріуполя, яка є консультативно-дорадчим представницьким органом з питань молодіжної політики, покликаним сприяти взаємодії виконавчих органів місцевого самоврядування та молоді міста, бере активну участь у реалізації цільової програми «Молодь Маріуполя» на 2021–2025 роки. Адвокаційна кампанія програми реалізується за підтримки Посольства Великої Британії в Україні та програми «Активні громадяни» від Британської Ради в Україні (Молодь Маріуполя розробляє цільову програму розвитку на 2021-2025 роки. Офіційний сайт м. Маріуполь. 2021, 29 березня.

З 2019 р. в місті діє освітня платформа «Українська академія лідерства». Діяльність платформи спрямована на розвиток лідерських якостей молоді 16-20 років, усесторонню підтримку молодіжних ініціатив у розробці та реалізації соціальних проєктів. З 2020 р. в Маріуполі було відкрито кампус «Української академії лідерства», ремонт якого здійснювався за рахунок місцевого бюджету та USAID [4].

Ще однією ініціативою, яка була реалізована в Маріуполі за підтримки USAID є проєкт «1991 Маріуполь». Проєкт було реалізовано ГО «SocialBoost» та міською владою. «1991 Маріуполь» - це центр розвитку стартапів, зокрема, в сфері ІТ: молоді люди мають змогу пройти навчальних курсів з реалізації власних стартапів, навчитись розробляти власну бізнес-стратегію, отримати менторську та фінансову підтримку, відкрити власний ІТ-бізнес. Слід зазначити, що в центрі також діє вільна коворкінг-зона, де будь-яка людина може приходити та працювати як у власному офісі [5].

Міжнародні організації приділяють значну увагу розвитку локального туризму. Реконструйована водонапірна башта – архітектурна пам'ятка Маріуполя, - стала культурним простором та туристичним центром міста. Міжнародним партнером «Vezha Creative Space» є також USAID. У центрі постійно відбуваються молодіжні заходи, конференції та арт-виставки. Слід зазначити, що до початку карантинних обмежень «Vezha Creative Space» була центром однієї з локацій фестивалю «ГогольFest», де проводили лекції із видатними митцями, експертами, громадськими діячами тощо. Наразі у Вежі також відбуваються заходи, пов'язані із розвитком туризму в місті, діють екскурсії та коворкінг-зона [1].

Говорячи про можливості студентської молоді в Маріуполі, слід звернути увагу на діяльність Маріупольського державного університету: з 2016 р. в університеті працює освітній центр «Донбас- Україна», метою якого є допомога молодим людям з тимчасово окупованих та прифронтових територій здобути якісну українську освіту. З 2020 р. на базі центру діє «Урядова гаряча лінія вступника з ТОТ» [3], яка працює за підтримки Міністерства освіти і науки України та ГО «Фонд «Відкрита політика» в рамках проєкту «Доступність освіти для студентів з невідконтрольних уряду територій (підтримка державної гарячої лінії)», що підтримує USAID.

МДУ також бере участь в програмі Європейської комісії «Tempus», проєктах «Erasmus» та «Erasmus+» за підтримки ЄС та програмі «Академічний вплив» за підтримки ООН, що спонукають до обміну досвідом з європейськими університетами, отримання нових знань та впровадження європейських практик в освітній процес. Починаючи з 2004 р. МДУ щорічно виступає організатором заходів «Дні Європи», що вперше були ініційовані студентською ГО «ДИПКОРПУС» - ліга політологів-міжнародників, що діє при університеті.

Відаючи окрему увагу безпековим питанням на Сході України UNDP разом із ГУ Національної поліції України в Донецькій області», ГО «Маріупольська Спілка Молоді», ГО «Фонд розвитку Маріуполя» та її відокремленим підрозділом «Агенція місцевої демократії в Маріуполі» реалізують проєкт «Рівність. Безпека. Право» [2]. В рамках проєкту для отримання безоплатної правової допомоги ініціатори залучили до співпраці понад 2500 учнів, батьків та вчителів, які проживають в зоні збройного конфлікту або вздовж лінії розмежування. Організатори проєкту мають на меті створення інформаційної платформи на базі Донецького Юридичного інституту, якій буде підтримувати безкоштовну гарячу лінію для батьків, дітей та вчителів, які постраждали від збройного конфлікту. В рамках проєкту було організовано воркшоп, в якому взяли участь учні ліцею №48 м. Маріуполь.

Перелічені приклади співробітництва місцевої влади Маріуполя, закладів освіти, громадськості міста з міжнародними організаціями у реалізації молодіжної політики, які є далеко невичерпаними, свідчать про неабияку увагу міжнародних агенцій до проблем молоді регіону. Часто-густо молодь не є суб'єктом державної молодіжної політики через системне патерналістське ставлення до цієї категорії населення. Міжнародні організації намагаються заповнити ці лакуни та налагодити канали комунікації між молоддю та органами влади усіх рівнів, зокрема на Сході України, де найбільш активно задіяні 14 міжнародних організацій: ООН та її агенції (UNRPP, UNFPA, UNICEF, та UNDP), Європейський союз та Рада Європи, ОБСЄ, USAID, Американська рада, Британська Рада, International Alert, REACH та ACTED. Також в цьому сегменті постійно працюють міжнародні фонди: МФ «Відродження», Фонд ім. Фрідріха Еберта, «Карітас» тощо.

Література

1. VEZHA creative space. URL: <https://mariupolrada.gov.ua/ru/media/vezha-creative-space>
2. На Донеччині реалізується проєкт «Рівність. Безпека. Право». URL: <https://www.dtv.dn.ua/2020/04/03/na-donechchyni-realizuietsia-proiekt-rivnist-bezpeka-pravo/> (дата звернення 20.11.2021).
3. Освітній центр «Донбас-Україна» та «Крим-Україна» МДУ. URL: http://mdu.in.ua/index/osvitnij_centr_donbas_ukrajina/0-190 (дата звернення 20.11.2021)
4. У Маріуполі відкрився кампус Української академії лідерства. URL: <https://mariupolrada.gov.ua/news/u-mariupoli-vidkrivsja-kampus-ukrainskoi-akademii-liderstva> (дата звернення 18.11.2021).
5. У Маріуполі відкрито перший у Східній Україні центр розвитку стартапів. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-spilno-z-mihajlom-fedorovim-vidkrili-pershij-v-shidnij-yevropi-centr-rozvitku-startapiv> (дата звернення 18.11.2021).

УДК 323:347.193

Горлова О.В.

асистент кафедри політології та міжнародних відносин